

ZES PRINCIPES DIE LEREN

1 HERHALEN

'Dat je door herhaling goed leert, weten we al langer, maar toch wordt het nog ongelooflijk onderschat', vertelt Gerjanne. 'We weten ook meer en meer hoe het werkt met spreiding van die herhaling: hoe vaak moet iemand iets zien of lezen voor het echt blijft hangen. Herhalen gaat niet alleen over kennis, maar ook over het aanleren van vaardigheden. Je kunt weten hoe je klantvriendelijk handelt, maar alleen door meerdere keren te oefenen in de praktijk maak je het je eigen. Gerjanne noemt een voorbeeld: 'De kenniscomponent bij de cursus Diabetes, vraagt nu voor- en nawerk van cursisten. Dat was voorheen niet. Voorafgaand aan de cursus wordt een Kennistest gemaakt. Dan hebben de cursisten de stof dus al gezien als de eigenlijke training wordt gegeven. Dat geeft herkenning en dus die spreiding van de stof. Herhaling geeft geheugen.'

2 EMOTIE: MAAK HET VERRASSEND EN NIEUW

Door informatie te koppelen aan een emotie krijg je een krachtigere herinnering. Het toevoegen van nieuwe, verrassende en/of leuke (spel)elementen aan een cursus roept die emotie op en zorgt er dus voor dat je beter onthoudt. Gerjanne: 'Denk aan een spannend element als een kennisquiz. Of een filmpje. De e-learningmodule over psoriasis begint bijvoorbeeld met een filmpje over Gordon, die psoriasis heeft. Zo'n filmpje intrigeert, het spreekt aan.'

3 ZINTUIGELIJK RIJK: GEBRUIK ZOVEEL MOGELIJK ZINTUIGEN

Bij leren is het goed om zoveel mogelijk zintuigen in te schakelen. Je kunt je informatie makkelijker herinneren omdat je hersenen zintuiglijk rijke informatie op verschillende plekken in de hersenen opslaan. Op deze manier leren werkt veel beter dan alleen een stukje tekst onder ogen krijgen. 'Het filmpje van Gordon heeft naast Emotie ook het principe Zintuiglijk Rijk in zich', vertelt Gerjanne. 'Het brengt beeld, geluid en beweging. Zo zie je dat verschillende breinprincipes elkaar ook kunnen overlappen.'

Zes principes die leren

Wetenschappers zijn erachter gekomen hoe het brein het nieuwe kennis die is samengevat in de zes breinprincipes passing van deze zes principes inspirerender en effectiever.

Martine Geertsma is onderwijskundige bij de SBA en legt uit waarom deze breinprincipes door de SBA omarmd worden: 'Je ziet steeds nieuwe stromingen komen in het onderwijs. Kijk maar eens naar hoe de jeugd leert. Die bestuderen niet meer een boek, maar gaan zelf actief op zoek naar informatie, bestuderen het, leggen verbanden, experimenteren en passen het toe. Vroeger had je naaiboeken waarin handelingen werden beschreven. Nu heb je

er mooie filmpjes van die je vindt op blogs en fora waar ook tips staan. Je gaat vooral actief op zoek om iets te leren. Die kant gaan wij ook op. Leren op basis van de breinprincipes vraagt op zich helemaal niet zo heel veel meer van de cursisten: het vraagt vooral meer van de ontwikkelaars. Wat de cursisten wel gaan merken is dat leren veel inspirerender wordt en dat ze het geleerde beter kunnen toepassen.'

'Wij proberen met onze cursussen te focussen op wat je als apothekemedewerker moet weten, kunnen en durven om aan de balie goede uitgifte van geneesmiddelen te verzorgen', vervolgt Martine. 'Een goed leerklimaat in de apotheek, inspirerende lesstof en tijdsinvestering zijn daarbij belangrijke ingrediënten.

Iedereen realiseert zich dat het tijd kost om iets te leren en dat als je even 'snel'

LEUKER EN EFFECTIEVER MAKEN

4 VOORTBOUWEN OP BESTAANDE KENNIS

'Voortbouwen op voorkennis werkt versterkend. Het nieuwe geleerde knoopt je als het ware vast aan al aanwezige kennis en ervaring. Dit vastknopen en linken van ervaringen én patroonherkenning maakt dat de stof sneller wordt opgepakt en blijft hangen', legt Gerjanne uit.

5 CREATIE: ZELF DOEN EN UITVINDEN

Als je als cursist zelf aan de slag gaat met de leerstof, zelf kunt ontdekken, ervaringen kunt uitwisselen, zelf informatie kunt ordenen en relaties legt tussen nieuwe en al bestaande kennis, onthoud je de stof beter.

Gerjanne: 'Creatie moet mensen aanzetten om dieper op de stof in te gaan. Het zorgt ervoor dat je als cursist zelf betekenis en waarde creëert, in plaats van wijsheden van een begeleider te consumeren en als waarheid aan te nemen.' 'Een manier waarop wij dit toepassen, voegt Martine toe, 'is door de cursisten meer zelf hun casussen te laten inbrengen, zelf na te denken over mogelijke oplossingen en deze met medecursisten te bespreken. Dit maakt de leerstof nog meer herkenbaar.'

6 FOCUS

Het brein heeft een doel nodig. Daarom is het verstandig om voor jezelf zinvolle uitkomsten van je leerproces te bepalen. Gerjanne: 'Met de juiste leerstof het leren nuttig en gericht maken, daar gaat het bij Focus om. De stof moet zo realistisch mogelijk zijn en dicht bij de praktijk staan, dan onthoud je de informatie het best. Denk bijvoorbeeld aan het laten zien van een filmpje in de apotheek waarin het goede voorbeeld wordt gegeven: daardoor treedt in het brein een leermechanisme in werking dat cursisten het gevoel geeft dat ze het zelf al doen. Spiegelneuronen heet dat. Je zou zelfs zo ver kunnen gaan dat je cursisten een film laat maken van een collega waarvan zij vinden dat die het goed doet op de werkplek.'

leuker en effectiever maken

beste leert. De cursussen van de SBA maken gretig gebruik van deze

van Brein Centraal Leren. Voor de cursisten worden cursussen door toe-

een cursus volgt je waarschijnlijk niet het gewenste resultaat behaalt. We horen wel eens dat cursisten vonden dat ze heel veel voor een cursus moesten doen, en dat dat tegenviel. Maar daar staat tegenover dat ze heel enthousiast zijn over wat ze hebben geleerd en hoe actief ze hun nieuwe kennis nu toepassen in hun dagelijks werk. En dan denken wij: "Kijk dat is nu de bedoeling!" ■

Tekst: Hester Zitvast

Beeld: iStockphoto

'Het brein is in staat nieuwe verbindingen te maken'

Gerjanne Dirksen is oprichter van het Brein Centraal Leren Instituut. 'Brein Centraal Leren houdt in dat je met de opzet van cursussen rekening houdt met de werking van het brein. Hierdoor wordt leren veel leuker en blijft de stof beter hangen. Het brein is maakbaar, zo weten we inmiddels. Het is niet zo dat je ergens goed of slecht in bent en dat dat niet te veranderen valt. Ons brein is namelijk in staat nieuwe verbindingen tussen hersencellen te maken, waardoor we ergens beter in kunnen worden. En die verbindingen worden gemaakt en versterkt door toepassing van de zes breinprincipes (zie op afbeelding hierboven).

Van de apotheek vraagt de nieuwe manier van leren niet veel extra. Alhoewel het wel wenselijk is dat de cursisten tijdens het werk de ruimte krijgen om opdrachten uit te voeren of over de gevolgde cursus te vertellen. Ik zie in de toekomst nog wel meer ontwikkeling komen in het leren, maar er is nu al heel veel ten goede veranderd.'